

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL
NAZİRLİYİ**

**GÖYÇAY DÖVLƏT İDARƏETMƏ VƏ
TEXNOLOGİYA KOLLECİ**

Publik Hüquqi Şəxs

**TƏLƏBƏNİN YADDAŞ
KİTABÇASI**

GÖYÇAY - 2025

Boloniya sistemi

Boloniya sistemi ilk dəfə İtaliyanın Boloniya şəhərində tətbiq edildiyindən belə adlandırılıb. Prosesin rəsmi başlanğıcı isə 1999-cu il iyunun 19-u hesab olunur. Həmin tarixdə Boloniya şəhərində 29 Avropa ölkəsinin təhsil nazirlərinin xüsusi konfransında “Avropa Ali təhsil məkanı” bəyannaməsi və ya Boloniya bəyannaməsi qəbul olunur. Azərbaycan isə 2005-ci ildən Boloniya prosesinə qoşulmuşdur.

Məqsədi

Avropa təhsil məkanı yaratmaq, eləcə də o sistemi dünya miqyasında fəallaşdırmaq.

Boloniya sisteminin əsas üstün cəhətləri:

- Tələbənin fənn və müəllim seçimində müstəqilliyi
- Tədris prosesinin bütün lazımi çap materialları və onların elektron versiyaları ilə təminatı;
- Gələcəkdə diplomlarımızın xaricdə tanınması
- Neqativ halların qarşısının alınması.

Boloniya sisteminin məramı

- Üçpilləli təhsilə keçid;
- Kredit sisteminin tətbiqi;
- Təhsilin keyfiyyətinə nəzarətin gücləndirilməsi;
- Tələbə və müəllim mobilliyinin genişləndirilməsi;
- İxtisasların və diplomların qarşılıqlı tanınması;
- Diploma əlavələrin Avropa ölkələrinin təhsil haqqında müvafiq sənədlərinə uyğunlaşdırılması;

Kredit sisteminin xüsusiyyətləri

Orta ixtisas təhsil müəssisələrində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 26 dekabr 2013-cü il tarixli 354 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş “**Orta ixtisas təhsili müəssisələrində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili** qaydaları” ilə tənzimlənir.

Təhsil krediti – fənnin məzmununa və həcminə uyğun olaraq, onun mənimsənilməsinə ayrılan vaxtın ölçü vahididir. Cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticələrinə görə fənn üzrə müvəffəq qiymət almış tələbə həmin fəndən kredit qazanmış hesab olunur. Kredit sistemi əsasında təşkil olunmuş tədris prosesi aşağıdakı xüsusiyyətlərlə səciyyələndirilir:

- hər bir tələbənin fərdi tədris planının olması və onların bu planın tərtib edilməsində iştirak etməsi;
- təhsil müəssisəsinin tədris planlarına uyğun olaraq, fənlərin, müəllimlərin və akademik məsləhətçilərin (tyutorların) seçiminin sərbəstliyinin təmin edilməsi;
- tədris prosesinə tyutorların cəlb olunması;
- tələbəyə sərbəst iş üçün şəraitin yaradılması;
- biliyin qiymətləndirilməsində çoxballı sistemin tətbiq edilməsi;
- hər semestrə tədris qruplarının fənlər üzrə formalaşdırılması;
- tələbə və müəllimlərin mobilliyinin təmin olunması;
- şöbə, ixtisas, fənn, müəllim və tələbələrin kodlaşdırılması.

Akademik təqvim

Hər tədris ilinin əvvəlində akademik təqvim elan olunur. Akademik təqvimdə aşağıdakı məlumatlar qeyd olunur:

- fərdi tədris planlarının tərtib edilməsi və dəyişikliklərin edilməsi (alt qruplara, fərdi qruplara yazılma və s.) tarixləri;
- semestrin başlama və bitmə tarixləri;
- təhsil haqlarının ödənməsi tarixləri;
- sərbəst işlərin təqdim edilməsi tarixləri;
- kollokvium və imtahanların tarixləri;
- tələbələrin təcrübələrinin başlanma və bitmə tarixləri;
- Yekun Dövlət Attestasiyasının tarixləri;
- yay semestrinin başlama və bitmə tarixləri və s.

Tələbə biletini necə əldə edə bilərəm?

Gdtk-nə qəbul olunanlara tələbə biletləri sentyabr ayı ərzində qrup rəhbərləri tərəfindən verilir. Tələbə biletini yararsız hala salan, eləcə də hər hansı bir digər səbəbdən təkrar və ya yenisini almaq istəyən tələbə tyutora müraciət etməlidir.

Tələbələrin hüquq və vəzifələri

- Tələbə öz fərdi tədris planını tərtib edərkən, qaydalarla tanış olmalı və buradakı tələblərə ciddi riayət etməlidir;
- Təhsil zamanı tələbə fərdi tədris planına ciddi riayət etməklə, tədris olunan fənləri mənimsəməyə borcludur.

- Tələbə ixtisas üzrə təhsil proqramı ilə müəyyən olunmuş müddətdə tələb olunan kreditləri yığa bilmədiyi halda o, tələbələr sırasından xaric edilmir. Həmin tələbə kontingentdə saxlanılmaqla, təhsilini yalnız ödənişli əsaslarla davam etdirə bilər. Belə halda tələbənin ödənişinin məbləği ixtisas üzrə illik təhsil haqlarını 60-a bölərək alınan nəticəni onun götürdüyü fənlərin kreditlərinə vurmaqla müəyyənləşdirilir;
- Tələbə digər təhsil müəssisələrində də müvafiq fənlər üzrə kreditləri qazana bilər;
- Tələbə öz akademik transkriptini təhsil müəssisəsindən təhsil aldığı dövrdə istənilən vaxt əldə edə bilər.

Fərdi tədris planı (FTP) nədir və o, necə tərtib olunur?

Hər tədris ili üçün tələbələrin fərdi tədris planları (FTP) hazırlanır. Tələbələrin FTP-ləri müəyyən olunmuş forma üzrə onların özləri tərəfindən tərtib olunur. Bu zaman tyutorların köməyindən də istifadə oluna bilər. Tələbə FTP-ləri tərtib edilərkən onlara həm fənn, həm də yüksək ixtisaslı müəllimlərin seçilməsi imkanı yaradılır. FTP-lər iki nüsxədə tərtib edilir, bir nüsxəsi tələbədə, digəri isə şöbədə saxlanılır. Kollece yeni qəbul olunan tələbələrə birinci tədris ili üçün şöbə tərəfindən FTP hazırlanır və sentyabrın 10-na qədər tələbələrə təqdim edilir. Növbəti tədris ilində tələbələr ixtisasın tədris planı əsasında öz FTP-ni hazırlayır, zəruri hallarda tyutor ilə bu barədə məsləhətləşmələr aparır, onu imzalayır, tarixi qeyd edir (yay semestrində iştirak edib-etməməsindən asılı olmayaraq) və iyul ayının 5-dən 15-nə qədər şöbəyə təqdim edir. Növbəti tədris ili üçün tələbənin FTP tərtib olunarkən, buraya ilk növbədə əvvəlki ildən akademik borcu qalan fənlər daxil edilir. Akademik borc yaranan fənn (fənlər) müvafiq semestrə tədris olunmadığı

və ya həmin fənn (fənlər) üzrə qrup yaradılmadığı halda bu tələb istisna edilir.

Kredit sistemində tədrisin təşkili

Tədris ili iki semestrdən (payız və yaz) ibarətdir. Bundan əlavə, yay tətili müddətində 6 həftədən çox olmayaraq yay semestri də təşkil oluna bilər. Əyani təhsilə alma forması üzrə tədris ili 40 həftədir. Hər semestr 20 həftədən (o cümlədən, 5 həftə imtahan sessiyası) ibarətdir. Bir semestrə 30 kredit müəyyənləşdirilir. Bir kredit tələbənin auditoriya və auditoriyadan kənar 30 saatlıq işinə bərabərdir. Tələbənin 5 günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadan kənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır. Tələbənin həftəlik işinin həcmi 1,5 kreditdir (yay semestri istisna olmaqla).

Təhsil müddətində tələbələrə 120 kredit (11 illik t.b) müəyyənləşdirilir. Müəyyən olunmuş kreditin tələbə tərəfindən yığılması məcburidir. Fənn üzrə semestr göstəricilərinə və imtahanların nəticələrinə görə müvəffəq qiymət almış tələbə həmin fəndən kreditləri qazanmış hesab edilir. Əks təqdirdə, tələbə bu fəndən kreditləri qazandırmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu yaranır. Akademik borcu yaranan tələbə həmin fənni (fənləri) yenidən dinləməlidir. Bu zaman tələbə həmin fəndən (fənlərdən) dərslərdə iştirak etməklə, onun (onların) mənimsənilməsinə qoyulan tələbləri tam yerinə yetirməlidir.

Tələbə təhsil müəssisəsini bitirmək üçün tələb olunan kreditləri ixtisasın normativ təhsil müddətindən sonrakı 3 ildə (həqiqi hərbi xidmət müddəti nəzərə alınmamaqla) toplaya bilmədiyi halda o, məzmununda əsaslı dəyişikliklər edilən peşə hazırlığı fənlərindən əvvəllər qazandığı kreditləri itirir. Tələbə həmin kreditləri tədrisin təşkili haqqında qaydaların tələblərinə uyğun olaraq yenidən yığmalıdır.

Fənn üzrə ayrılmış auditoriya saatlarının 25 faizindən çoxunda iştirak etməyən tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır. Tələbənin cari semestrə akademik borcu qaldığı halda o, növbəti semestrə təqaüddən məhrum edilir. Əgər həmin tələbə cari semestrə götürdüyü bütün fənlərdən kreditləri qazanarsa, onun təqaüdü növbəti semestrədən bərpa olunur.

Kredit sistemində tələbənin biliyi necə qiymətləndirilir?

Tələbənin hər bir fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balların yarısı tələbənin semestr ərzindəki fəaliyyətə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə imtahanın nəticələrinə görə (aralıq) toplanır. Balların maksimum miqdarının bölgüsü aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir:

- 50 bal imtahanın nəticəsinə görə;
  - 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə;
  - 10 bal tələbənin sərbəst işinə görə;
  - 30 bal seminar və yaxud laborator (məşğələ) dərslərinin nəticələrinə görə; (fənn üzrə seminar məşğələsi nəzərdə tutulmadığı halda 30 bal laboratoriya dərslərinin nəticələrinə əlavə edilir).
  - Laboratoriya və məşğələ eni zamanda olarsa 15 və 15.
- Qrup jurnalında dərstdə (məşğələ dərşində) iştirak etməyən tələbələrə həmin saata “q/b”, sorğulara cavab verənlərə müvafiq “bal”, dərstdə iştirak edən, lakin qiymət almayanlara isə “i/e” yazılmalıdır.

Kollokvium necə təşkil olunur və kollokvium balları necə hesablanır?

Kollokviumlar akademik təqvimə uyğun olaraq hər semestrə 3 dəfə təşkil olunur. Hər kollokvium maksimum 10 bal ilə qiymətləndirilir.

Fənn üzrə davamiyyətə görə ballar necə müəyyənləşdirilir?

Semestr ərzində fənn üzrə ayrılmış auditoriya saatlarının 25 faizindən çoxunda iştirak etməyən tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır. Dərstdə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10-dur. Balın miqdarı aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir: -tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; - semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan tam 10%-nə 1 bal çıxılır və ya məsələn: tələbə 4 kreditlik (60 saat) Fizika fənnindən 8 saat dərslərdə iştirak etməyib. Bu zaman onun davamiyyətindən çıxılan bal aşağıdakı qaydada hesablanır.

$$\frac{8}{60} * 10 = 1,310 - 1,3 = 8,7 \approx 9 \text{ bal}$$

Sərbəst iş nədir və necə qiymətləndirilir?

Sərbəst iş dedikdə, təhsilalanın seçdiyi mövzu üzrə müəyyənləşdirdiyi başlıca problemə, onu meydana gətirən səbəblərə, eləcə də həmin problemin həlli yollarına dair əsaslandırılmış şəxsi mülahizələrini, şərhlərini və arqumentlərini əks etdirən kiçik miqyaslı yazılı araşdırması başa düşülür.

- Hər bir fənn üzrə tələbələrə 2 (iki) sərbəst iş mövzusu verilir;
- Proqram daxilində tələbələrin sərbəst işləri seçmək imkanı vardır;
- Sərbəst işlər elektron təqdimat (prezentasiya) formasında və ya əlyazma formada tələbə tərəfindən mühazirə müəlliminə təqdim olunur;
- Sərbəst iş hazırladığına görə tələbəyə 3 bal, çıxışına görə isə əlavə 1-2 bal verilir. Yekunda isə tələbə hər mövzu üzrə maksimum 5 bal olmaqla cəmi 10 balla qiymətləndirilir.

Sərbəst işlərin yoxlanılması və qəbulu müəllim tərəfindən dərstdən kənar vaxtda həyata keçirilir.

İmtahan sessiyasının təşkili və keçirilməsi qaydaları

Hər tədris ilinin payız və yaz semestrlərinin sonunda 5 həftə ərzində imtahan sessiyası təşkil olunur. Test üsulu ilə təşkil olunan imtahanlarda hər fənn üzrə 300 sualdan ibarət test tapşırıqları verilir. İmtahan müddətində tələbəyə 300 sual içərisindən komissiya tərəfindən seçilmiş 50 ixtiyari sual təqdim olunur. Hər doğru cavablandırılmış sual 1 bal ilə qiymətləndirilir. İmtahanın müddəti 1 saatdır.

Yazılı formada təşkil olunan imtahanlarda 15 saat müəhazirə üçün 45 sual, 30 saat müəhazirə üçün 60 sual, 45 saat müəhazirə üçün 75 sual nəzərdə tutulur. İmtahan zamanı tələbələrə 5 sual təqdim olunur. Hər sualın maksimum dəyəri 10 baldır. İmtahan müddəti 3 saatdır. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur və akademik borcu yaranmış olur. İmtahan nəticələrinin qiymətləndirilməsindən və ya sualların (testlərin) tərtibatından narazılığı olan tələbələr 3 iş günü ərzində apellyasiyaya müraciət edə bilərlər. Üzrlü səbəbdən imtahanda iştirak etməyən tələbələrə növbəti semestrin dərsləri başlanana qədər bir dəfə həmin imtahanı vermək imkanı yaradılır. Üzrsüz səbəbdən imtahanda iştirak etməyən tələbə fənn (fənlər) üzrə akademik borcu qalmış hesab olunur. Cari və aralıq qiymətləndirmənin nəticələrinə, habelə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə, eləcə də üzrlü və ya üzrsüz səbəbdən imtahanda iştirak etmədiyinə görə akademik borcu yaranmış tələbəyə həmin fənn (fənlər) üzrə təkrar imtahan vermək və ya fənni (fənləri) yenidən dinləmək üçün şərait yaradılmalıdır. Bu halda fənni (fənləri)

yenidən dinləmədən kreditləri qazanmaq istəyən tələbə bu imkandan təhsil proqramı ilə müəyyən olunmuş müddət ərzində həmin fənn (fənlər) tədris olunduğu semestrdə (akademik borcu yaranan semestrə imtahan sessiyasından sonra növbəti semestr başlayanadək və ya növbəti semestrin birində imtahan sessiyası zamanı) istifadə edə bilər. Tələbə hər semestrə fənni (fənləri) dinləmədən ümumilikdə iki fənn üzrə (hər fəndən bir dəfə olmaqla) imtahanda iştirak edə bilər. Bu zaman tələbənin fənni (fənləri) dinlədiyi semestrəki cari qiymətləndirilmənin nəticələri nəzərə alınır və onun qazandığı kreditlər tədris planı üzrə həmin fənni (fənləri) dinlədiyi semestrə aid olunur. Üzrlü səbəbdən imtahanda iştirak etməyən tələbə həmin fənn üzrə təkrar imtahan üçün ödəniş etmir, digər hallarda isə tələbənin imtahan üçün ödəniş haqqı, həmin fənn üçün müəyyən edilən məbləğin 25 faizi ödənilir. Bütün digər hallarda akademik borcu olan tələbə fənni yenidən dinləməli və həmin fəndən (fənlərdən) dərslərdə iştirak etməklə, onun (onların) mənimsənilməsinə qoyulan tələbləri tam yerinə yetirməlidir.

Tələbəyə imtahanda nə qadağandır?

İmtahanın gedişində tələbəyə icazə verilmir:

- digər tələbələrə danışmaq, onlara mane olmaq, imtahanda səs salmaq;
- kitabdan, mühazirə konspektlərindən və digər icazə verilməyən materiallardan istifadə etmək və köçürmək;
- imtahan biletini və cavab blanklarını təhvil vermədən imtahan zalını tərk etmək.

- imtahan zalına cib telefonu, kalkulyator, konspekt, qeydiyyat kitabçası, çanta və digər texniki vasitələri gətirmək;

- hər hansı bir səbəbə görə imtahan zalını tərk edib yenidən geri dönmək;

- intizamsızlıq göstərmək:

- zalda gəzişmək, yerini dəyişmək və ya kiminsə köməyindən istifadə etmək, kiməsə kömək etmək və bu kimi hallarla imtahanın gedişinə mane olmaq.

Göstərilən qaydalara əməl etməyən tələbə imtahandan xaric edilir və imtahanın nəticəsinə görə ona 0 bal müəyyənləşdirilir

ÜOMG nədir və necə hesablanır?

Tələbələrin tədris fəaliyyətini fəallaşdırmaq, onlar üçün özünənəzarət mexanizmini yaratmaq və tədrisdə əldə olunmuş nailiyyətlərini qiymətləndirmək məqsədilə ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi (bundan sonra - ÜOMG) tətbiq edilir. Ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi fənlər üzrə toplanan balların həmin fənnə görə qazanılan kreditlərə hasilləri cəmlərinin tədris planında nəzərdə tutulan müvafiq kreditlərin cəminə olan nisbəti kimi müəyyənləşdirilir: $b_1k_1^*+b_2k_2^*+b_3k_3^*+... +b_nk_n^*$

$ÜOMG = k_1+k_2+k_3+... +k_n$ $b_1, b_2, ..., b_n$ - tələbənin fənlər üzrə yığdığı ballar $k_1, k_2, ..., k_n$ - fənlərə tədris planında nəzərdə tutulan müvafiq kreditlər $k_1^*, k_2^*, ..., k_3^*$ - fənlər üzrə qazanılmış kreditlər (əgər tələbə imtahandan müvəffəq qiymət almazsa 0, krediti qazanmamış hesab edilir və bu əmsal 0 sıfır olur)

YAY SEMESTRİNİN TƏŞKİLİ

Yay semestri aşağıdakı məqsədlərlə təşkil olunur:

-akademik borcların ləğv edilməsi;

-fənlərin prerekvizitliyi gözlənilməklə, humanitar fənlər bölümünə daxil olan və ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlərin kreditlərinin qazanılması;

- müvəffəqiyyət qazanılan fəndən qiymətin yüksəldilməsi;

-ali təhsil müəssisəsinin təklif etdiyi ayrı-ayrı fənlər üzrə digər ali təhsil müəssisələrinin tələbələrinə müvafiq kreditlər qazanmasına şəraitin yaradılması;

Yay semestrinin (nəzəri təlim və imtahanlar) müddəti 6 (altı) həftədir. İmtahan müddəti 1 (bir) həftədən artıq olmamaqla, yay semestrinin sonuncu həftəsində təşkil edilir.

Yay semestrində tələbənin götürdüüyü fənlər üzrə kreditlərin cəmi 10-dan artıq olmamalıdır.-

Yay semestri və imtahanlar növbəti semestrin başlanmasına 2 həftə qalanadək başa çatdırılır.

Yay semestrində üzrlü səbəbdən imtahanda iştirak etməyən tələbələr üçün növbəti semestrin başlanğıcına qədər bir dəfə imtahan təşkil olunur.

Tələbə yay semestrində iştirakından asılı olmayaraq, payız semestri üçün öz fərdi tədris planını iyulun 5-dən 15-dək fakültəyə təqdim etməlidir və o, bu göstərilən müddətdə öz fərdi tədris planında müvafiq dəyişikliklər edə bilər.

Müvəffəqiyyət qazandığı fəndən qiymətini yüksəltmək məqsədi ilə tələbəyə yenidən imtahan verməyə icazə verilmir. Lakin o, qiymətini yüksəltmək üçün yay semestrində həmin fənni yenidən götürərək dinləməklə imtahan verir. Tələbə öz məqsədinə nail olmadıqda, onun əvvəl topladığı bal qüvvədə qalır.

İmtahana buraxılmayan tələbə semestrdə fənn (fənlər) üzrə müəyyən edilmiş dərslərin 50 faizindən çoxunda iştirak etdiyi halda o, həmin fənni (fənləri) yay semestrində təkrar götürmək hüququna malikdir.

Təhsil müəssisələrində yay semestri könüllülük prinsipi ilə ödənişli əsaslarla həyata keçirilir.

Tələbələr tərəfindən təhsil müəssisəsinin, ixtisasın, təhsilalma formasının dəyişdirilməsi

- Tələbələrin təhsil aldıkları müddətdə təhsil müəssisəsinin, ixtisasını, təhsilalma formasını dəyişdirməsi onların müraciətləri əsasında yay tətili dövründə təhsil müəssisələri tərəfindən yalnız 1 (bir) dəfə həyata keçirilir.

- Təhsil aldığı müddət ərzində təhsil proqramı ilə həmin dövr üçün müəyyən olunmuş kreditlərin ən azı ikidə bir hissəsini toplamayan tələbələrin təhsil müəssisəsinin, ixtisasını və təhsilalma formasını dəyişdirməsinə yol verilmir.

Təhsil müəssisəsindən xaric olunma

- Tələbələr aşağıdakı hallarda təhsil müəssisəsindən xaric edilir:

1. öz arzusu ilə;
2. təhsil müəssisəsinin dəyişdikdə;
3. təhsil müəssisəsinin daxili nizam-intizam qaydalarını kobud şəkildə (o cümlədən 3 ay davamlı olaraq dərslərdə iştirak etmədikdə və bu müddətdə təhsil müəssisəsi ilə əlaqə saxlamadıqda) və ya dəfələrlə pozduqda;
4. səhhətinə görə (həkim-məsləhət (və ya tibbi-həkim ekspertiza) komissiyasının arayışına (və ya qərarına) əsasən);

5. növbəti tədris ilinə qeydiyyatdan keçməyib həmin tədris ilinin payız semestrinin sonuna qədər təhsil müəssisəsi ilə əlaqə saxlamadıqda;

6. yekun dövlət attestasiyasından keçmədikdə (təqvim ilinin sonuna qədər yekun dövlət attestasiyasında iştirak etmədikdə).

Təhsil müəssisəsinə bərpa olunma

Orta ixtisas təhsil müəssisəsindən xaric olunmuş şəxslər xaric olunma tarixindən 10 il müddətində yalnız əvvəl təhsil aldığı təhsil müəssisəsinə bərpa olunmaq üçün müraciət edə bilərlər. Bu zaman payız semestrində təhsil müəssisəsindən xaric olunan şəxslər növbəti payız semestrində (semestrlərində), yaz semestrində xaric olunan şəxslər isə yalnız növbəti yaz semestrində (semestrlərində) təhsil müəssisəsinə bərpa olunurlar.

Təhsil müəssisəsinə bərpa olunma yay və qış tətili dövründə həyata keçirilir.

Tələbələrin təhsilini müvəqqəti dayandırması (onlara akademik məzuniyyətin verilməsi)

Tələbəyə akademik məzuniyyət aşağıdakı hallarda və müddətə verilir:

- müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırıldıqda – xidmət müddətinə (2 ildən çox olmamaqla), səfərbərlik üzrə hərbi xidmətə çağırıldıqda isə – xidmətdən tərxis ediləndək;

- ailə vəziyyətinə görə (təhsil müəssisəsinin pedaqoji Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş hallar üzrə) - 1 il müddətində;

- səhhətinə görə – həkim-məsləhət (və ya tibbi-həkim ekspertiza) komissiyasının arayışında (və ya qərarında) göstərilən müddətə (1 ildən çox olmamaqla);

- sosial məzuniyyətə çıxdıqda – qanunvericiliklə müəyyən olunmuş müddətə;

- xaricdə öz hesabına təhsil aldıqda – 1 (bir) il müddətinədək.

- Akademik məzuniyyətdən qayıdan şəxslər tədris prosesinə növbəti tədris semestrindən (yaz və ya payız semestrindən) buraxılırlar. Akademik məzuniyyətdən qayıtdıqda əvvəl təhsil aldığı təhsil müəssisəsində öz ixtisası və təhsilalma forması üzrə kadr hazırlığı aparılmadıqda tələbə həmin müəssisədə mövcud təhsilalma formasında və təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən olunan uyğun ixtisasda təhsilini davam etdirə bilər.

Təqaüdlər necə müəyyənləşdirilir?

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamına əsasən orta ixtisas təhsil müəssisələrində:

Orta ixtisas təhsil müəssisələrində səviyyəsi üzrə:

- akademik göstəriciləri 91–100 bal olan tələbələrə – 110 manat;

- akademik göstəriciləri 71–100 bal olan tələbələrə – 90 manat;

- akademik göstəriciləri 51–100 bal olan tələbələrə – 70 manat;

Təqaüdlərin təyin olunması və hesablanması Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 5 fevral tarixli 38 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələrinə və şagirdlərinə təqaüdlərin təyin olunması və ödənilməsi QAYDALARI” ilə tənzimlənir. Həmin qaydalara əsasən:

Dövlət sifarişi, dövlət hesabına və ödənişli əsaslarla təhsil almalarından asılı olmayaraq, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin əyani formada təhsil alan tələbələrinə təqaüd onların ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricilərinə görə verilir;

- təqaüd əyani formada təhsil alan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına şamil edilir.
- təqaüd ayda bir dəfə olmaqla, ixtisas üzrə təhsil proqramı ilə müəyyən edilmiş normativ müddətdə ödənilir.
- istehsalat təcrübəsi və tətill müddətlərində tələbələrin işləyib işləməmələrindən asılı olmayaraq, təqaüd alma hüquqları saxlanılır.

Təqaüd almaq hüququnu qazanmış tələbələrə təqaüdlər semestr üzrə (birinci tədris ilinin birinci semestri istisna olmaqla) imtahan sessiyasının nəticələrinə əsasən fənlər üzrə göstəricilərinə görə aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir: · fənlər üzrə göstəriciləri 91-100 bal olan tələbələrə "əlaçı" təqaüdü (bütün qiymətləri yalnız A); · fənlər üzrə göstəriciləri 71-100 bal olan tələbələrə "həvəsləndirici" təqaüdü (bu halda ən azı birfəndən akademik göstəricisi 91-100 olmalıdır (qiymətləriA,B,C)); · -fənlər üzrə göstəriciləri 51-100 bal olan tələbələrə "adi" təqaüd (qiymətləriA,B,C,D,E).

TƏLƏBƏLƏRİN NİZAM-İNTİZAM QAYDALARININ ƏSASLARI

1. Kolleçə səliqəli və münasib geyimdə gəl!
2. Kitab və dəftərlərini daşımaq üçün portfel götür!
3. Özünə, yoldaşlarına və müəllimlərinə hörmət et.
4. Dərslərə gecikmə! Unutma ki, auditoriyaya daxil olan hər gecikmiş tələbə dərslər prosesini pozur!
5. Dərs zamanı mobil telefonunu söndür, onunla oynama
6. Dərs müddətində yoldaşlarınla söhbət etmə, səs salma!
7. Üzürsüz səbəbdən dərslər buraxma! Unutma ki, 25 % -dən çox dərslər buraxan tələbələr imtahana buraxılmırlar.
8. Zəruri ehtiyac olmadan dərslərdən çıxmaq üçün müəllimdən icazə istəmə! Unutma ki, müəllimin tələbəyə icazə vermək səlahiyyəti yoxdur.
9. Mühazirələri həmişə dərslər zamanı konspektləşdir və həmin gün mütləq oxu!
10. Bir dərslə digər dərslərə aid məsələlərlə məşğul olma!